

ČESKO-SLOVENSKÝ WORKSHOP O POSTMODERNĚ

Centrum filologicko-areálových studií při Ústavu slavistiky Masarykovy univerzity v součinnosti s Literárním informačním centrem v Bratislavě a Českou asociací slavistů uspořádalo 29. listopadu 2011 v Brně jednodenní workshop (XV. brněnskou česko-slovenskou konferenci) na téma **Postmodernismus: smysl, funkce a výklad (jazyk – literatura – kultura – politika)**. Zájem o téma, které navrhla pracovnice Literárního informačního centra, spisovatelka Dana Podracká, se zjevně těšilo značné oblibě, účastníků bylo kolem dvaceti pěti. V omezeném časovém limitu 10-12 minut přednesli své příspěvky provázené bohatou a často polemickou diskusí, které zahrnovaly nejen česko-slovenský aspekt, ale také obecné pohledy na tuto problematiku. Toto brněnské setkání, které bylo součástí, jak již uvedeno, široké mnohaleté tradice brněnské slovakistiky, mělo tedy širší mezinárodní význam.

Bylo atraktivní již tím, že pozvání přijali skuteční, hlavně slovenští koryfejeové literární vědy, kteří se problematikou postmoderny speciálně zabývají (všichni profesori), a to Tibor Žilka, literární teoretik a jeden ze zakládajících členů Nitranského týmu, Viliam Marčok, jenž o postmoderně napsal řadu studií a speciální knihu o postmoderně obecně a slovenské zvláště. Z dalších účastníků uvádíme Márii Bátorovou, emeritní předsedkyni slovenského PEN-klubu, Vieru Žemberovou, která se zabývá také současnou slovenskou literaturou, spisovatele Antona Baláže a Hanu Vousině-Jechovou, francouzskou slavistku českého původu ze Sorbonny.

Viliam Marčok hovořil obecně o smyslu *literární postmoderny*, Tibor Žilka o typologii slovenského postmodernismu, Mária Bátorová o **materialistických a relativistických pohledech na člověka v díle Dominika Tatarky**, Anton Baláž o manifestech a deklamacích slovenských literátů ve 20. století, Hana Voisine-Jechová si položila otázku, zda je postmodernismus ještě moderní nebo módní a Viera Žemberová se zabývala postmoderními postupy v tvorbě Karla Horáka. Jedinou účastnicí-lingvistkou byla známá slovakistka a obecná lingvistka Emília Nemcová, jež hovořila o jazykovém aspektu postmoderny, český kompozitolog František Všetička promluvil o slovenských souvislostech Neffových Sňatků z rozumu, o paradoxech střeoevropského postmodernismu mluvil Petr Kučera, autor těchto řádků se dotkl své koncepce kvázipostmodernismu, Libor Pavera pojednal o postmoderně a nových technologiích. Výrazná byla účast mladší a mladé, hlavně literárněvědné generace, jejíž představitelé tu vystoupili s různými tématy, jako např. Eva Faithová (Postmoderné, kyberpunkové tendencie v diele Michala Hvoreckého, Michala Habaja a Petra Šuleja), Kristián Benyovszky („*Existuje postmoderna?*“ *Česko – slovensko – maďarské reflexie*), Zuzana Vargová (Postmoderne tendencie v diele I. Otčenáša), Josef Šaur (Ke koncepci slovenských dějin v české historiografii), Eva Kúchová (**Vieweghov thriller Mafie v Praze ako fenomén českej postmoderny**), Katarína Kucbelová (Postava básnika v poézii Michala Habaja a J.H. Krchovského a kultúra narcizmu), Ivan Šuša a Patrizia Prando (Post-myslenie a videopolitika v koncepcii G. Sartoriho z pohľadu česko-slovenskej recepcie), Patrik Šenkár (Ballova [ne]typická postmoderna), Peter Oravec (Postmoderné stratégie v muzikáli) a řada dalších.

Téma bylo vhodnou plochou k třibení názorů a tvarování koncepcí: ukázalo se, že tu jsou výrazné generační rozpory, ale i společná místa, jako by každý z badatelů žil

ve svém světě, a to nejen literárním. V podstatě se tu srážely dva vyhraněné pohledy: jeden spočíval v tzv. interpretaci textů, což se někdy podobalo volnému uvažování „o čem to je“, druhý jakoby postaru toužil po širších souvislostech s vývojovou perspektivou.

Ivo Pospíšil
Masarykova univerzita